

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **BS DEALER, a. s.**, se sídlem Motel GOLF START, Dostihová 520, Slušovice, zastoupen JUDr. Františkem Novosadem, advokátem se sídlem Smetanova 1101, Vsetín, proti žalovanému: **Finanční úřad ve Zlíně**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 3. 6. 1999, č. j. 117037/99/303940/4111, o námitce podjatosti uplatněné žalobcem,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Brně JUDr. Jaroslava Skoumalová a JUDr. Ing. Viera Horčicová **nejsou** vyloučeny z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 31 Ca 114/2008.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 5. 12. 2008, č. j. 31 Ca 114/2008 – 57, odmítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí Finančního úřadu ve Zlíně (dále jen „finanční úřad“) ze dne 3. 6. 1999, č. j. 117037/99/303940/4111. Ke kasační stížnosti žalobce bylo toto usnesení Krajského soudu v Brně zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně poučil účastníky řízení o složení senátu s tím, že ve věci bude podle rozvrhu práce rozhodovat senát 31 Ca ve složení JUDr. Jaroslava Skoumalová a JUDr. Ing. Viera Horčicová a že z důvodu neobsazení senátu třetím soudcem, jakož i v případě nepřítomnosti některého ze soudců uvedeného senátu, může být věc podle rozvrhu práce rozhodnuta za účasti některého ze soudců senátu 29 Ca nebo 30 Ca.

Na toto poučení reagoval žalobce podáním, v němž namítl podjatost soudkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a JUDr. Ing. Viery Horčicové, neboť podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou vyloučeni soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení a přitom má být daná věc rozhodnuta senátem, který v tomto složení rozhodoval o věci v předchozím řízení pod č. j. 31 Ca 114/2008.

K námitce podjatosti se vyjádřily soudkyně JUDr. Jaroslava Skoumalová a JUDr. Ing. Viera Horčicová shodně tak, že k věci, k účastníkům řízení ani jejich zástupcům nemají žádný vztah a nikoho z nich neznají.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť tento princip jeho nestrannost předpokládá. Pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezaujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána jinému soudu, resp. soudci, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, www.nssoud.cz).

V ust. § 8 odst. 1 věta druhá a třetí s. ř. s. je vyjádřen princip instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy, a to jako záruka vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. Jak v judikatuře Nejvyššího soudu zabývající se institutem vyloučení soudců (např. rozhodnutí sp. zn. 26 Cdo 74/99, www.nssoud.cz), tak i v judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2004, č. j. Nao 13/2004 – 54, publ. pod č. 433/2005 Sb. NSS) je patrný konzistentní přístup v tom směru, že soudce má čerpat poznatky potřebné pro projednávání a rozhodování věci z těch pramenů a tím způsobem, jež jsou vlastní té fázi řízení, k níž je podle pravidel funkční příslušnosti povolán. Z toho plyne, že není kladen důraz na absolutní neznalost projednávaného případu soudcem a překážkou pro projednání a rozhodnutí věci není jakékoliv dřívější poznání o dané věci. Ve správním soudnictví tak například v případě žaloby podané proti „novému“ rozhodnutí správního orgánu (v důsledku zrušujícího soudního výroku) zpravidla rozhoduje tentýž senát, který nepochybně poznatky o věci již má.

V daném případě je třeba určit, zda se uvedené soudkyně podílely na projednávání a rozhodování věci v „předchozím soudním řízení“. Interpretací tohoto pojmu se přitom již Nejvyšší správní soud zabýval (srov. zejména usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 – 18, publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2005, č. j. Nao 56/2004 – 54, publ. pod č. 545/2005 Sb. NSS) a dospěl k závěru, že překážkou, která je důvodem podjatosti soudce z důvodu podílu na předchozím soudním řízení, může být pouze skutečnost, že by na jiném stupni soudní soustavy rozhodoval o totožné věci (totožnost věci je dána totožností účastníků a předmětu řízení), na které se podílel na odlišném stupni. To znamená, že tutéž věc nemůže stejný soudce projednávat a rozhodovat u krajského soudu a poté v řízení o kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu.

O takovou situaci se však v dané věci nejedná. Bude-li tedy senát Krajského soudu v Brně znovu rozhodovat o žalobě poté, co Nejvyšší správní soud zrušil jeho usnesení, nebude užívat k projednání a rozhodnutí věci žádné poznatky, jež by mohly vzbudit pochybnosti o vnitřní nezávislosti soudních instancí. Nejde tu tudíž o „předchozí soudní řízení“; neboť o takový případ by se jednalo jen tehdy, kdyby soudce, který o věci rozhodoval u nižší instance, měl rozhodovat o téže věci i v řízení o opravném prostředku.

Okolnosti, ze kterých žalobce dovozuje podjatost uvedených soudkyň, nelze bez dalšího považovat za skutečnosti, jež by svědčily o existenci jejich zvláštního poměru k žalobci, žalovanému či k věci samé, pro něž by měl mít Nejvyšší správní soud pochybnosti o jejich

nepodjatosti. Protože žádné jiné konkrétní skutečnosti, které by nasvědčovaly důvodům podjatosti pro poměr uvedených soudkyň k věci nebo k účastníkům řízení, žalobce neuvedl a ani podle obsahu soudního spisu žádné skutečnosti nasvědčují podjatosti, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. června 2010

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu